Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

GYERMEKPROSTITÚCIÓ VISSZASZORÍTÁSA, GYERMEKKERESKEDELEM

EFOP-3.8.2-16-2016-00001 kiemelt projekt
Slachta Margit
Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
Székhely:1138 Budapest, Váci út 191.
Postacím:1138 Budapest, Váci út 191.
Honlap: www.nszi.hu

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1. FEJEZET

BEVEZETÉS A PROSTITÚCIÓ, GYERMEKPROSTITÚCIÓ, EMBERKERESKEDELEM, GYERMEKKERESKEDELEM ÁLTALÁNOS JELLEMZŐIBE,

JOGI HÁTTÉR ALAPJAI

BEVEZETŐ FOGALMAK

- Prostitúció fogalma, megítélése
- Prostitúcióval kapcsolatos attitűdök (egyéni, társadalmi, szabályozási

munka 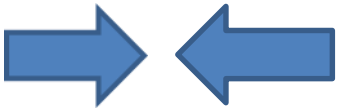 alapvető emberi jogok rendszeres sérelme

- Jelen van-e Magyarországon a prostitúció (felnőttkor, gyermekkor)?
- A gyermekek prostitúcióba bevonása súlyos kizsákmányolás!
- Ki a gyermek?

GYERMEKKOR FOGALMA, ANNAK GYERMEKPROSTITÚCIÓ MEGÍTÉLÉSÉBEN VALÓ JELENTŐSÉGE

- **Mi a gyermekkor? Ki a gyermek?**

  Gyvt: 0-18 GYERMEK fogalom

- Mi a cselekvőképesség? (Ptk. meghatározások)
- Mi a gyermekkorú, fiatalkorú fogalma? (Btk.)
- Büntethetőségi korhatár (12-14, 14-18, Btk.)
- Prostitúcióban érintett gyermek: mindig áldozat
- Törvények, melyekkel dolgozni fogunk: Alaptörvény, Btk. Ptk, Szabályértési törvény, Köznevelési törvény, ENSZ Gyermekjogi Egyezménye

MÓDSZERTANI ANYAGOK

- MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ – A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan, Emberi Erőforrások Minisztériuma Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztálya, Emberi Erőforrások Minisztériuma Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Módszertani Főosztálya. 2014;
- Kovács Szilvia (2012): Módszertani segédlet a gyermekvédelemi gondoskodásban élő gyermekekkel szembeni visszaélések eseteire – Felismerés és Jelzés. Budapest Főváros Önkormányzatának Módszertani Gyermekvédelmi Szakszolgálata. Budapest, 2012;
- Betlen Anna, Pap Enikő (2012): Módszertani ajánlások a szexuális erőszak áldozataival foglalkozó szakemberek számára, KERET Koalíció a szexuális erőszak ellen
- Betlen Anna, Matolcsi Andrea és Balogh Lídia (szerk.) (2010): Jog, jogvédelem, ellátás Szakmaközi együttműködés kiépítése Magyarországon a prostitúció és szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem leküzdése és az áldozatok segítése érdekében (Egy projekt eredményei), MONA - Magyarországi Női Alapítvány
- Kézikönyv a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók számára a gyermekekkel szembeni rossz bánásmóddal kapcsolatos esetek ellátáshoz és kezeléséhez (2006). Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete. Budapest,2006

MÓDSZERTANI ANYAGOK

- A gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményekben, nevelőszülői hálózatokban és a javítóintézetekben ellátott gyermekek és fiatal felnőttek bántalmazási eseteinek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó intézményi, fenntartói és ágazati módszertani (SZÁP)
- A szexuális bántalmazásba a Módszertan alapján beletartozik:
  - a gyermek kényszerítése, vagy késztetése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra,
  - a gyermek kizsákmányolása gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás, szexuális zaklatás minden formájában,
  - a gyermekpornográfia, vagyis a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, vagy előadások, megnyilvánulások formájában.
- Tartalmazza a Módszertan a szexuális bántalmazásra utaló jeleket a gyermek viselkedésében
- A Módszertanban foglaltakat 2018. július 1. napjától kötelezően alkalmazni kell az összes gyermekvédelmi szakellátási intézményben és javítóintézetben, ellátási formától és fenntartótól függetlenül

GYERMEKPROSTITÚCIÓ SZÁMOKBAN

- A gyermekprostitúcióról tudomásunk van!

  EU statisztikái az emberkereskedelemről

  Btk. különböző tényállásainak statisztikái

  Alapvető Jogok Biztosa (Ombudsman) 2011. évi és 2018. évi gyermekprostitúcióról szóló jelentésének adatai

- Látencia (10x szorzó)
- Feljelentési hajlandóság

GYERMEKEK ÉRINTETTSÉGE, A JELENSÉG KEZELÉSÉNEK ALAPJAI, ANOMÁLIÁI

Mit tudunk a gyermekek prostitúcióbeli érintettségét és az eljárást illetően?

- Gyermekek egyre nagyobb érintettsége (elsősorban lánygyermekek, de fiúgyermekek is érintettek).
- Nincs egységes protokoll vagy eljárásrend a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjainak.
- A rendőrség is találkozik a problémával.
- Léteznek módszertani anyagok, szakmaközi munkacsoportok.
- Amit tudunk: gyermekvédelem különböző szereplői, alap- és szakellátás is találkozik prostitúcióban érintett gyermekkel.

PROSTITÚCIÓBAN VALÓ ÉRINTETTSÉG - ÉRTELMEZÉS/ KÉNYSZER VAGY NEM

- Ma Magyarországon a prostitúcióban érintett gyermek áldozat. De az ebből kiinduló és esetenként megjelenő cselekményekben már büntethető, pl.: más személy szexuális szolgáltatásra való felajánlása szabálysértés, vagy kerítés (Btk.) elkövetője lehet.
- A Büntető Törvénykönyv szerint a kényszer és a fenyegetés büntethetőséget kizáró vagy korlátozó ok, a kényszert azonban fel kell tudniuk ismerni a potenciális áldozatokkal és elkövetőkkel találkozó igazságszolgáltatási rendszer tagjainak.
- Kényszer:
  - büntetőjogilag értelmezhető fenyegetettség
  - kényszerítő körülmények: gazdasági, társadalmi egyenlőtlenségek, hátrányos helyzet, társadalmi kirekesztettséget, kilátástalanság kiúttalanság, „készen kapott” szubkultúra

A SZABÁLYOZÁS ÁLTALÁNOS SZEMPONTJAI

- Prostitúció megítélése történetileg és földrajzilag is eltérő
- Társadalom szexualitással kapcsolatos attitűdjeinek megjelenése
- Tiltás – tűrés – megengedés

- Emberkereskedelem és a 18 éven aluliak prostitúciós tevékenységének kihasználása: MINDEN ESETBEN BŰNCSELEKMÉNY!

PROHIBICIONIZMUS

- Általános tiltás: nem áldozat, nem „munkavállaló”
  - prostituált bűnelkövetőnek minősül
- Probléma: áldozatok teljes illegalitásba kényszerülnek
- Prostituált kiszolgáltatott a klienssel, hatóságokkal, prostitútorral szemben is

REGLEMENTÁCIÓ

- Prostitúció: szükséges rossz
- Keretek közé szorított prostitúció
- Lokalizálja a prostitúciót (pl.:bordély)

- Cél:
  - Közrend védelme
  - Közegészség védelme
  - Közbiztonság védelme

- Problémák:
  - Lakossági ellenállás
  - Szabályokat be nem tartó személyek, csoportok
  - Emberkereskedelem, kriminális aktivitás

ABOLICIONIZMUS

- Reglementáció kritikája: a prostitúció magánügynek tekintendő.
  - Támogatja a férfiak szabadosságát
  - Rabszolgává teszi a nőket
- Prostituált:
  - Gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek áldozata
- Probléma:
  - Megfelelő szociális ellátórendszer hiánya

ÚJ SZABÁLYOZÁSI MODELLEK

- Korlátozott abolicionista
- Neoreglementáció

- Holland modell
- Svéd modell

KÖZPONTI KÉRDÉS

Szabad választás – felelős döntés

VAGY

Kiszolgáltatottság, kényszer

MAGYARORSZÁGI SZABÁLYOZÁS ALAPJAI

- Napjainkban Magyarországon „határozatlan” modell van, amelyet a hazai szakirodalom „korlátozottan abolicionista” modellnek is nevez. A prostitúció nem tilos, de nem is munkatevékenység, nem is bűntett, de vannak ún. járulékos korlátai (pl.: tiltott zónák, türelmi zónák).
- Az 1993. évi XVII. tv. megszüntette a prostitúció büntetőjogi büntetendőségét, de tűréshatárait jelezve, megtartotta annak szabálysértési alakzatát.
- A prostitúció körüli élősdi jellegű cselekmények büntetőjogi szankcióit szigorítva, kifejezésre juttatta azt a szemléletet, amely a prostituáltban inkább az áldozati komponenst érzi meghatározónak, és ez ellen a legkövetkezetesebben kíván fellépni.
- A prostitúcióhoz tapadó, úgynevezett élősdi bűncselekmények minden államban, így hazánkban is üldözendők a büntetőjog eszközeivel. Az élősdi bűncselekmények főként: a prostitúció elősegítése, a kitartottság és a kerítés.
- Gyermekek áldozatnak tekinthetőek minden esetben amikor prostitúció / emberkereskedelem áldozataivá válnak.

MAGYARORSZÁGI SZABÁLYOZÁS JOGI ALAPJAI

- Nemzetközi dokumentumok
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.)
- 2012. évi II. törvény (Szabstv.) a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről
- 1999. évi LXXV. törvény (Szbtv.) a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról

NEMZETKÖZI DOKUMENTUMOK

- ENSZ Egyezmény az emberkereskedelemről és prostitúció kihasználásról- 1950 –
- ENSZ Gyermekjogi Egyezménye – 1989 – Mo: 1991
- Palermói Protokoll az emberkereskedelem megelőzéséről – 2000 – Mo:2006
- A gyermekek eladásáról, a gyermekprostitúcióról és a gyermekpornográfiáról szóló, a Gyermek Jogairól szóló Egyezményhez fűzött Fakultatív Jegyzőkönyv – 2000, Mo: 2009
- Lanzarote Egyezmény – 2007, Mo: 2015

  Az Európa Tanács egyezménye a gyermekek szexuális kizsákmányolása elleni, valamint a szexuális erőszak (bántalmazás) elleni védelméről

NEMZETKÖZI DOKUMENTUMOK

- Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának iránymutatása a gyermekbarát igazságszolgáltatásról 1098. találkozó – 2010. november 17.
- 2011/92/EU irányelv - Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről
- 2011/36/EU irányelve - Az Európai Parlament és a Tanács irányelve az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről

FŐ JELLEMZŐK

- Gyermekkor 18 éves korig
- „Gyermekprostitúciónak minősül a gyermek szexuális tevékenységekben történő felhasználása, díjazás vagy más ellenszolgáltatás fejében”– ENSZ Gyermekjogi Egyezmény fakultatív jegyzőkönyv – 2000
- „Gyermek felhasználása szexuális cselekményekre, ahol pénzt, egyéb díjazást vagy ellenértéket adnak vagy ígérnek azért cserébe, hogy a gyermek szexuális tevékenységben vesz részt, függetlenül attól, hogy azt a gyermek vagy harmadik személy számára adják vagy ígérik” - 2011/92/EU irányelv

FŐ JELLEMZŐK

- Lanzarote Egyezmény: Az egyezmények a célja

  a./ Megakadályozni és leküzdeni a gyermekek szexuális kizsákmányolását és szexuális erőszakot.

  b./ A gyermekkorú áldozatok és jogaiknak védelme, akiket szexuálisan kihasználtak, vagy akivel szemben erőszakot követtek el.

  Garantált legyen a szerződésben részes országok által az egyezmény rendelkezéseinek végrehajtása, az egyezmény egy ellenőrző mechanizmust foglal magába.

2011/36-os EU irányelv

- a gyermekek különösen kiszolgáltatott személyek
- sérelmükre elkövetett prostitúció emberkereskedelem
- beleegyezés lényegtelen, kényszertől függetlenül áldozatnak számítanak

MAGYARORSZÁGI SZABÁLYOZÁS

- 1950 - 1993 teljes tiltás – bűncselekmény
- 1993-tól szabálysértési tényállásként – tiltott kéjelgés
- Büntetőjogilag nem értékelhető a prostitúció, nem bűncselekmény.
- A prostitúcióhoz tapadó, ún. élősdi bűncselekmények üldözendők a büntetőjog eszközeivel. Az élősdi bűncselekmények főként: a prostitúció elősegítése, a kitartottság és a kerítés.

2012. évi C. tv. (Btk.)

NEMI ÉLET SZABADSÁGA ÉS NEMI ERKÖLCS ELLENI BŰNCSLEKMÉNYEK

A fejezet tíz törvényi tényállást tartalmaz.

Közülük a nemi élet szabadságát, valójában a szexuális önrendelkezési jogot védi három, nevezetesen a szexuális kényszerítés-, erőszak- és visszaélés, kifejezetten a gyermekeket oltalmazza kettő – a gyermekprostitúció kihasználása és a gyermekpornográfia –; a nemi élettel összefüggő üzleti tevékenységet korlátozza három – a kerítés, a prostitúció elősegítése és a kitartottság –, míg közvetlenül a nemi erkölcsöt védelmezi kettő, jelesül a vérfertőzés és a szeméremsértés.

A gyermekek érdekének védelme, egészséges és kizsákmányolástól mentes szexuális, érzelmi, erkölcsi fejlődésének igénye azonban a fejezetben végig érvényesül, hiszen a kitartottság esetét leszámítva valamennyi tényállásban megjelenik a tizennyolcadik életévet be nem töltött személy sérelmére történő elkövetés – jellemzően minősített esetként – történő szankcionálása.

GYERMEKPROSTITÚCIÓ KIHASZNÁLÁSA

BÜNTETENDŐ:

Aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy prostitúcióra ajánl vagy felhív. - „A FUTTATÓ” - KERÍTÉS

Aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személlyel való szexuális cselekményért ellenszolgáltatást nyújt. -”A KLIENS”

GYERMEKPROSTITÚCIÓ KIHASZNÁLÁSA

Aki részben vagy egészben tizennyolc éven aluli, prostitúciót folytató személlyel tartatja ki magát, „ A FUTTATÓ, MÁS HASZONSZERZŐ” - KITARTOTTSÁG

Aki olyan bordélyházat tart fenn, vezet, vagy olyan bordélyház működéséhez szolgáltat anyagi eszközöket, amelyben tizennyolcadik életévét be nem töltött személy folytat prostitúciót. „MADAM”- PROSTITÚCIÓ ELŐSEGÍTÉSE

GYERMEKPORNOGRÁFIA

Büntetendő, aki

- tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt ábrázoló pornográf felvételt,
- megszerez vagy tart,
- kínál, átad vagy hozzáférhetővé tesz,
- készít, forgalomba hoz, azzal kereskedik, illetve ilyen felvételt a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé tesz.

PROSTITÚCIÓ MINT SZABÁLYSÉRTÉS – TILTOTT PROSTITÚCIÓ

- 1993-tól az üzletszerű kéjelgés már nem bűncselekmény, hanem szabálysértésként válik üldözendővé, a kéjelgés fogalmát felváltja a a nemzetközi nyelvezetben és a köznyelvben is használatos prostitúció.
- Prostitúció a szabálysértési kódexben.
- Aki a külön törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján hozott önkormányzati rendeletben a szexuális szolgáltatással összefüggő korlátozást, illetve tilalmat megszegi, szabálysértést követ el.

  (Tiltott övezet vagy egészségügyi kiskönyv hiánya, láthatósági mellény hiánya.)

ÁLDOZAT VAGY ELKÖVETŐ

- Szabálysértés 14-18 éves kor között
- Tiltott prostitúció szabálysértésként 14-18 éves kor között büntethető volt 2020. július 1-jéig. (Ez ellentmondás volt, mivel büntetőjogilag áldozat.)
- **2020. július 1-je óta nem szankcionálható szabálysértésért sem**
- Pénzbüntetés, közérdekű munka, felfüggesztett szabálysértési elzárás, végrehajtandó szabálysértési elzárás

Támogató „következmény” – védelembe vétel, megelőző pártfogás

A SZABÁLYSÉRTÉSEKRŐL, A SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁSRÓL ÉS A SZABÁLYSÉRTÉSI NYILVÁNTARTÁSI RENDSZERRŐL SZÓLÓ 2012. ÉVI II. TÖRVÉNY - TILTOTT PROSTITÚCIÓ

- **172. §** (1) Aki törvényben vagy törvény felhatalmazása alapján hozott önkormányzati rendeletben a szexuális szolgáltatással összefüggő korlátozást, illetve tilalmat megszegi, **szabálysértést** követ el.
- (2) **Nem büntethető a szexuális szolgáltatásra felajánlkozás tilalmának megszegése miatt az elkövető, ha a cselekmény elkövetésekor a tizennyolcadik életévét nem töltötte be.**
- (3) **Ha a helyszínen kétséget kizáróan megállapítást nyer, hogy a szexuális szolgáltatásra felajánlkozás tilalmát megszegő személy a tizennyolcadik életévét nem töltötte be, a szabálysértési eljárás megindításának vele szemben nincs helye.**
- (4) A szexuális szolgáltatásra felajánlkozás tilalmát megszegő, a (2) bekezdés alapján nem büntethető személyt, ha a tényállás tisztázásához szükséges, **előkészítő eljárásban tanúként** kell meghallgatni.
- (5) Ha a (3) vagy a (4) bekezdés alapján megállapítást nyer, hogy a szexuális szolgáltatásra felajánlkozás tilalmát megszegő személy a tizennyolcadik életévét nem töltötte be, a rendőrség - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény alapján - a szexuális szolgáltatásra felajánlkozás tilalmát megszegő személy védelmében **azonnal végrehajtható általános védelmi intézkedést hoz**, amely döntéséről értesíti a gyámhatóságot, valamint gondoskodik az elhelyezéséről vagy a szállításáról.

A SZABÁLYSÉRTÉSEKRŐL, A SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁSRÓL ÉS A SZABÁLYSÉRTÉSI NYILVÁNTARTÁSI RENDSZERRŐL SZÓLÓ 2012. ÉVI II. TÖRVÉNY - TILTOTT PROSTITÚCIÓ

- Ki kell emelni, hogy a tiltott prostitúció szabálysértés több elkövetési megatartással is megvalósítható, azok közül csak az egyik a szexuális szolgáltatás nyújtására felajánlkozás. **A büntethetőséget kizáró ok nem valamennyi elkövetéséi magatartásra**, hanem csak arra vonatkozik, ha a 18. életévét be nem töltött személy

  a) szexuális szolgáltatás igénybe vételére felhív szóban, illetve felajánlkozik ráutaló magatartással, vagy

  b) a szexuális szolgáltatást igénybe venni kívánó felhívását elfogadja.

- Egyéb elkövetési magatartás miatti felelősségre vonásnak van helye, függetlenül attól, hogy a személy a 18. életévét betöltötte–e avagy sem. (pl.: mást szexuális szolgáltatásra felajánl)

ÁLTALÁNOS VÉDELMI INTÉZKEDÉS

- **Gyvt. 76/B. §** A **<u>rendőrség</u>** az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek védelmében
- *a)* a családjában nevelkedő gyermeket ideiglenes hatállyal **elhelyezi** az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek ideiglenes befogadására kijelölt speciális gyermekotthonban, vagy
- *b)* az ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett gyermeket az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek ideiglenes befogadására kijelölt speciális gyermekotthonba **szállítja**,
- és **azonnal végrehajtható döntéséről** értesíti a gyámhatóságot.

A módosítás célja a fiatalkorú személyek megóvása a szexuális kizsákmányolással szemben.

A 18. életévüket be nem töltött szexuális szolgáltatás nyújtására felajánlkozó személyek nem bűnelkövetők, hanem a prostitúció és az ahhoz kapcsolódó jelenségek áldozatai.

Generális tilalmat vezet be ezen személyi kör kapcsán a szexuális szolgáltatás nyújtására való felajánlkozás terén, de a tilalom megszegése esetére nem helyez kilátásba szabálysértési felelősségre vonást.

Az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek – mely fogalmi körbe a prostitúcióval érintett gyermek is beletartozik, – speciális ellátási szükségletű gyermeknek minősül.

14/2020. (VII. 10.) ORFK UTASÍTÁS A PROSTITÚCIÓVAL ÖSSZEFÜGGŐ JOGSÉRTÉSEK ÉS AZ EMBERKERESKEDELEM KEZELÉSÉVEL KAPCSOLATOS RENDŐRI FELADATOK VÉGREHAJTÁSÁRÓL SZÓLÓ 13/2014. (V. 16.) ORFK UTASÍTÁS MÓDOSÍTÁSÁRÓL

- 6/B. A Szabs. tv. 172. §-a szerinti tényállását megvalósító személy **életkorát minden esetben tisztázni kell**. Erre sor kerülhet helyszíni intézkedés keretében, ha pedig az nem jár sikerrel, akkor a Rendőrségről szóló **1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés *a)*** pontja alapján végrehajtott előállítás tartama alatt – a személyazonosság megállapításával egyidejűleg – meg kell állapítani az előállított személy életkorát is. **(1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés d*)*)**
- 6/C. A Rendőrség a gyermekkorú, illetve a fiatalkorú, a szexuális szolgáltatásra felajánlkozás tilalmát megszegő személy érdekében **általános védelmi intézkedést hoz, és elszállítja** az ideiglenes befogadására **kijelölt speciális gyermekotthonba.**
- 6/D. A 6/B–6/C. pont szerint intézkedés alá vont személy esetében, ha a Szabs. tv. 172. § (4) bekezdése szerint a tényállás tisztázása szükséges, a tanúként történő meghallgatás a személyazonosság és életkor megállapításán túl, amennyiben indokolt, **kiterjed arra is**, hogy az érintett **megvalósította-e a terhére rótt cselekményt, illetve sérelmére követtek-e el jogellenes cselekményt.**

EMBERKERESKEDELEM

- Büntetendő: aki mást elad, megvásárol, elcserél, ellenszolgáltatásként átad vagy átvesz, illetve ezen cselekmény megvalósítása érdekében szállít, elszállásol, elrejt vagy másnak megszerez. Aki mást kizsákmányolás céljából elad, megvásárol, elcserél, átad, átvesz, toboroz, szállít, elszállásol, elrejt vagy másnak megszerez.
- A büntetés súlyosabb, ha a bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el és különösen nagy tárgyi súlyú cselekménynek minősül, ha tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el. Aki emberkereskedelemre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt az is büntetendő.

2. FEJEZET

A GYERMEKPROSTITÚCIÓ, GYERMEKKERESKEDELEM JELLEMZŐI A GYERMEKEK BEVONHATÓSÁGÁNAK, BEVONÓDÁSÁNAK SZEMPONTJÁBÓL

- TÁRSADALMI HÁTTÉR

- PSZICHOLÓGIAI JELLEMZŐK

PROSTITÚCIÓS TEVÉKENYSÉGBE VALÓ BEVONÓDÁS OKAI

Gyermekkor

- Diszfunkcionális család (inadekvát szerepek a családon belül; tabuk, bizalomhiány, ellentmondásos viszonyok jellemzők; a szülőkhöz való kötődés bizonytalan)
- Iskolázottság
- Relatív vagy abszolút depriváció
- Folyamatos fizikai vagy lelki abúzus, megerőszakolás

Szakellátási intézmények – intézményi teher

- Bekerülést megelőzően
- Ellátotti időszak alatt
- Szökés alatt
- Kikerülést követően

Gazdasági kényszer

- Szegénység
- Munkanélküliség

ÁLDOZATTÁ VÁLÁS A PROSTITÚCIÓS ÉRINTETTSÉGET MEGELŐZŐEN

- Családon belüli devianciák
- Elidegenedés
- Bántalmazás
  - Verbális
  - Fizikai
  - Szexuális
  - Közvetlen elszenvedő a gyermek / szemtanú
- Elhanyagolás
- Következmények
  - Énkép, önértékelés
  - Kielégítetlen érzelmi igények
  - Szökések

KÉNYSZERÍTÉS ÉS KÉNYSZERÍTŐ KÖRÜLMÉNYEK

- Kényszerítés
  - Család, családi kapcsolatok
  - Futtató (”loverboy”)
    - Hamis ígéretek
    - Kötődési igények kihasználása
    - kényszerítés
  - Kényszerítő körülmények
    - Makroszintű tényezők (pl. nemek közötti egyenlőtlenség)
    - Elhanyagolás, traumatikus élmények
    - Támogató háttér hiánya, sodródás
    - Iskolai lemorzsolódás, kudarcélmények
    - Deviancia felé sodró kortárs kapcsolatok

ÁLDOZATTÁ VÁLÁS A PROSTITÚCIÓS TEVÉKENYSÉGGEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN

- Jog: 18 éven aluli, prostitúcióban érintett személy:

  MINDEN ESETBEN ÁLDOZAT!

- Szexuális kizsákmányolás
- Más bűncselekmények (bántalmazás, zsarolás, kényszerítés)

GYERMEKPROSTITÚCIÓ KÖVETKEZMÉNYEI

- Depresszió
- Suicidum
- PTSD
- Egyéb pszichológiai tünetek
  - Alacsony önértékelés
  - Énkép, testkép zavara
  - Szexuális problémák
  - Kötődési nehézségek
  - Partnerkapcsolatról alkotott téves reprezentációk

GYERMEKPROSTITÚCIÓ KÖVETKEZMÉNYEI

- A „szabad választás” tehát nincs
  - az esetek nagy részében fizikai/érzelmi kényszerítés alatt történik,
  - a múlt traumatikus élményeinek, illetve azok következményeinek hatására születik
  - különböző szociális, társadalmi és egyéb körülmények kényszerei között jön létre.

PROSTITÚCIBA KERÜLÉS GYERMEKORBAN

A bekerülés rizikófaktorai:

- szegénység (mélyszegénység),
- szegregált környezet,
- Diszfunkcionális / deprivált családban való nevelkedés,
- a nemi egyenlőtlenségek és a nők társadalmi helyzete,
- gyermekkori bántalmazás,
- szerhasználat,
- gyermekvédelmi gondoskodás.

- **Nem a gyermekvédelmi rendszer tehető felelőssé a gyermekprostitúció létezéséért, ugyanakkor vannak olyan hiátusai a jelenlegi ellátórendszernek, amelyek hozzájárulnak a veszélyeztetettség és / vagy az áldozattá válás fennmaradásához.**
- **Bár az áldozatok köre viszonylag pontosan „behatárolható”, az ellátórendszer mégsem tudja „megtörni” a reprodukcióra ható folyamatokat.**

GYERMEKÁLDOZATOK, BÁNTALMAZÁS

Mindig áldozatok a gyermekek (bekerülés szándékától függetlenül).

Gyermekbántalmazás tényei (WHO,2016)

- Minden negyedik felnőtt gyermekkorában fizikai bántalmazást szenvedett el.
- Minden ötödik nőt és minden 13. férfit szexuálisan bántalmaztak gyermekkorában.
- A gyermekkori bántalmazás egész életen át tartó fizikai és mentális egészségbeli következményekkel jár, melynek társadalmi és foglalkoztatási mutatói lassítják az országok gazdasági és társadalmi fejlődését.
- A gyermekbántalmazás megelőzhető.
- A megelőzés multiszektorális megközelítést igényel.
- A hatékony prevenciós programok a szülőket támogatják és pozítiv szülői készségeket tanítanak.
- A gyermekek és családok támogatása csökkenti a bántalmazás megismétlődésének kockázatát és csökkenti annak következményeit.

MI IS A BÁNTALMAZÁS?

- WHO meghatározás (1999)
- *„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és / vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul*.”

BÁNTALMAZÁS FORMÁI

- Fizikai bántalmazás (verés, a rugdosás, a leforrázás, a fojtogatás, mérgezés, a gyermek (csecsemő) megrázása)
- Szexuális bántalmazás (kereskedelmi – pornográfia, prostitúció - és nem kereskedelmi jellegű – szexuális erőszak - visszaélés)
- Érzelmi bántalmazás (nehéz felismerni, nagy a látencia, titokban történik, szocializáció részévé válik. Fajtái: a megszégyenítés, a kritizálás, a gyermek értektelennek nevezése és ennek sugalmazása, a félelemben tartás, a büntetés vagy az azzal való fenyegetés és az elhanyagolás)
- Elhanyagolás (gyermek egészségét veszélyeztető magatartás a szülő részéről)

→ A gyermek nem feltétlenül közvetlen elszenvedő (hanem leggyakrabban az édesanya bántalmazásának tanúja)

A BÁNTALMAZÁS HATÁSA I.

- A bántalmazás kiszámíthatatlan.
- A szabályok folyamatosan változnak.
- A szülői hatalomgyakorlás önkényes.
- A gyermeknek meg kell tanulnia kivédeni a támadást, ráhangolódnak a bántalmazók lelkivilágára.
- Idegrendszerük folyamatos készenléti állapotban van (hiperarousal vagy résen levés) – fennmarad a veszély elhárítása után

  → a gyermek könnyen megriad, rosszul alszik, „folyamatos készenlétben van”, fiziológiai tünetek állandóak (magas vérnyomás és pulzus).

A BÁNTALMAZÁS HATÁSA I.

- Énvédő mechanizmus bekapcsol: mivel a valóságot nem tudja a gyermek megváltoztatni, ezért megváltoztatja a lelkében azt, eltitkolja, a tudata ketté válik (disszociáció - hasonló ahhoz, mint amikor nagyon elmerülünk valamiben és nem halljuk meg azt sem, ha beszélnek hozzánk: „nem vagyunk ott”) vagy saját magát okolja, bűntudatot érez a gyermek, hogy nem tudja megakadályozni a bántalmazást.
- A bántalmazás megjelenik az álmokban (rémálmok) és ébrenlétben (flashbackek, emlékbevágások) is, és bármi életre hívhatja őket (hasonló szag, mozdulat, szín, stb.).
- A gyermek viselkedése változik, ennek tanúja a környezete, az iskola is. Nagyon visszahúzódó lesz, vagy pont az ellentettje, túlzott szexuális érdeklődés, depresszió, öngyilkossági gondolatok, evés, alvászavarok, a szerhasználat megjelenhet.

A BÁNTALMAZÁS HATÁSA II.

- A bántalmazott családok a társadalmon belül, és a családon belül is a gyermekek elszigetelődnek.
- A gyerekek megtanulják a felnőttekről, hogy kiszámíthatatlanok, nem számíthatnak védelemre, fájdalmat és dühöt éreznek az elhanyagolás miatt (nem feltétlenül a bántalmazás miatt).
- Megtanulják, hogy az addigi alvásidejük, saját idejük más felnőtt szexuális izgalmának felkeltésére, fenntartására szolgál.
- A gyermekekben megváltozik a saját testükhöz való viszonyuk és a szexuálitáshoz való (későbbi) viszonyuk.
- Nem kérnek segítséget a gyermekek, nem tudják, hogy kiben bízhatnak és a bűntudat mellett szégyent éreznek.

BETÖRÉS

- A gyermekek prostitúcióba való bekerülése a szerelem, biztonság, jó élet illúziójának megteremtésének ígérete által történik a futtók, vagy ún. „lover-boy”-ok által.
- Ezt szexuális és gyakran fizikai erőszak követi és pszichés trauma okozása (zsarolás, fenyegetés által).

PTSD KIALAKULÁSA

- A traumatizáció és a PTSD kialkulásának vagy fenntartásának (a korábbi bántalmazások folytatásaként) esélye nő.
- Megkülönböztetünk ATSD-t (akut stresszzavar) és PTSD-t (poszttraumás stressz zavart).
- A PTSD egy feltételrendszer (megállapításához szükséges tényezők listáját ld. dokumentumban külön).

KÖVETKEZMÉNY

- Külvilág: ítélkező az áldozattal szemben (függetlenül a korától).

  („A bántalmazást ők maguk akarták és provokálták ki.”)

- A traumatizáltság gyakran hosszú ideig tart, a környezet nem veszi észre és nem kap kezelést a túlélő gyermek.
- Megnyilvánulási formája a Stockholm-szindróma (melyben az áldozat úgy érzi, hogy túlélése a bántalmazó kezében van, aki mégsem akarja őt megölni).

3. FEJEZET

A GYERMEKPROSTITÚCIÓ ÉS A GYERMEKVÉDELMI ELLÁTÓRENDSZER KAPCSOLÓDÁSAI, SPECIÁLIS JELENSÉGEK

FELÜLREPREZENTÁLTSÁG OKAI

Nem a gyermekvédelmi rendszer tehető felelőssé a gyermekprostitúció létezéséért, ugyanakkor vannak olyan hiátusai a jelenlegi ellátórendszernek, amelyek hozzájárulnak a veszélyeztetettség és/vagy az áldozattá válás fennmaradásához.

Bár az áldozatok köre viszonylag pontosan „behatárolható”, az ellátórendszer mégsem tudja „megtörni” a reprodukcióra ható folyamatokat.

GYERMEKVÉDELEM ÉS A GYERMEKPROSTITÚCIÓ KÖZÖTTI KAPCSOLAT, A GYERMEKVÉDELMI ELLÁTÁS ÉRINTETTSÉGÉNEK OKAI

- bekerülés okai
- sérülékenység
- eszköztelenség, tudatos eszközhasználat hiánya
- egységes protokollok hiánya
- szökések
- „tehetetlenség”

SZAKELLÁTÁSI INTÉZMÉNYBŐL TÖRTÉNŐ SZÜKÉSEG

- bekerülés előtt csavargás már létezett, így korábbi probléma ez a magatartás
- késői bekerülés
- kirekesztettség érzés
- a normaszegő életforma a hétköznapi rend
- az intézményi rend értelmezhetetlen, a szökés a korábbi értékrendhez visszatérés
- új kamaszkori, életkori igényekre, szükségletekre nem ad releváns választ a szakellátás
- a csavargás önállósodási törekvés
- gyermekvédelmi gondoskodásban a szökés gyakran disszociális tünet
- traumák, reaktív depressziós állapot okozhat rendszeres, kényszeres szökést is

A GYERMEKVÉDELMII RENDSZER NÉGY FŐ PILLÉRE I.

- **a természetbeni és pénzbeli támogatások**
- **a gyermekvédelem alapellátási tevékenysége**
  - gyermekjóléti szolgáltatás,
  - gyermekek napközbeni ellátása,
  - gyermekek átmeneti gondozása,
  - gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.
- **a szakellátás intézményrendszere**
  - az otthont nyújtó ellátás,
  - az utógondozói ellátás,
  - a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A GYERMEKVÉDELMII RENDSZER NÉGY FŐ PILLÉRE II.

- a gyermekvédelmi gondoskodás hatósági intézkedései
  - a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
  - a védelembe vétel,
  - a családbafogadás,
  - az ideiglenes hatályú elhelyezés,
  - a nevelésbe vétel,
  - a nevelési felügyelet elrendelése,
  - az utógondozás elrendelése,
  - az utógondozói ellátás elrendelése,
  - a megelőző pártfogás elrendelése.

AZ ÉSZLELŐ- ÉS JELZŐRENDSZER TAGJAI

a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,

c) a köznevelési intézmények,

d) a rendőrség,

e) az ügyészség,

f) a bíróság,

g) a pártfogó felügyelői szolgálat,

h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,

k) a munkaügyi hatóság,

l) a javítóintézet,

m) a gyermekjogi képviselő.

4P

- A rabszolgaság és emberkereskedelem elleni tevékenységeknek világszerte négy pillére van. Az angolszász szakirodalomban ezt 4P-nek nevezik a prevention, protection, prosecution, partnership (vagy participation) fogalmak után. Magyarul prevenciónak (megelőzésnek), védelemnek, bűnüldözésnek és együttműködésnek (vagy részvételnek) fordítjuk a négy komponenst.
- A négy komponens párhuzamos fejlesztése tud csak eredményt hozni az emberkereskedelem csökkentésében, de a prevenció alkalmas leginkább arra, hogy a potenciális áldozatok tájékozódjanak a veszélyekről és elkerüljék azt.

JELZŐRENDSZERI KÖTELEZETTSÉGEK

- Jelzőrendszeri intézmények és személyek kötelesek

  a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,

  b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

- Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

- A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kezeli.

A JELZŐRENDSZER MŰKÖDÉSÉNEK ÖSSZEHANGOLÁSA

A tevékenységek összehangolására, folyamatos működtetésre, együttműködésre alkalmat adó lehetőségek:

- szakmaközi megbeszélések,
- szakmai rendezvények és fórumok,
- közös képzések,
- esetmegbeszélések és esetkonferenciák,
- munkaértekezletek,
- éves szakmai tanácskozás,
- helyi média, lakossági fórumok, közmeghallgatások.

JELZŐRENDSZER SPECIALITÁSA A GYERMEKKERESKEDELEMBEN, PROSTITÚCIÓBAN

- A gyermekprostitúció mögöttes okai között társadalmi problémákat találhatunk, így a hatékony fellépés szakmapolitikai akaratot, összehangolt állami és ehhez kapcsolódó civil cselekvést kíván, megfelelő források biztosításával.
- A gyermekprostitúció, emberkereskedelem elleni küzdelem a különböző, a problémakörben érintett intézmények szervezett és folyamatos együttműködését igényli.
- A problémakörben nagyfokú a látencia, nehezebb a felismerhetőség.
- A szakemberek kezelési stratégiái a más jellegű veszélyeztetettségi jelenségekhez képest kevésbé sztenderdizáltak.
- A gyermekprostitúció, mint veszélyeztetettség bizonyosan több mögöttes hátrányt és veszélyforrást takar.

A GYERMEKPROSTITÚCIÓRA/EMBERKERESKEDELEMRE IRÁNYULÓ MAGYARORSZÁGI MEGELŐZÉSI RENDSZER ERŐSSÉGEI I.

Jogszabályi alapok:

- a hatályos jogszabályok a nemzetközi egyezményekben megtalálható szakmai alapvetések mentén alakultak,
- a hatályos jogszabályokban a vonatkozó rendelkezések az elmúlt években differenciálódtak,
- a hatályos jogszabályokban a cselekmények különös súlyát értékelik,
- jogszabályban rögzítettek a jelzőrendszeri feladatok, felelősségek.

A GYERMEKPROSTITÚCIÓRA/EMBERKERESKEDELEMRE IRÁNYULÓ MAGYARORSZÁGI MEGELŐZÉSI RENDSZER ERŐSSÉGEI II.

Intézményi alapok:

- a kiépült család- és gyermekjóléti intézményi hálózat, a differenciált gyermekvédelmi rendszer.
- a kiépült igazságszolgáltatási rendszer (ügyészség, bíróság),
- a kiépült rendvédelem (BM, rendőrség),
- a kiépült pártfogói rendszer,
- a kiépült áldozatsegítési rendszer,
- a bűnmegelőzési rendszer (Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia).

A GYERMEKPROSTITÚCIÓRA/EMBERKERESKEDELEMRE IRÁNYULÓ MAGYARORSZÁGI MEGELŐZÉSI RENDSZER ERŐSSÉGEI III.

Szakmai alapok:

- készültek kutatások, vizsgálatok, tanulmányok,
- léteznek olyan projektek, modellkísérletek, amelyek a prevenciós munkában jó gyakorlatként értékelhetők,
- működnek olyan állami, civil és egyházi szervezetek, amelyek tevékenysége célzottan a gyermekprostitúcióra és az emberkereskedelemre irányuló prevenciót tartja elsődleges tevékenységének, illetve a tevékenységi köre kiemelt részét ez képezi.

A GYERMEKPROSTITÚCIÓRA / EMBERKERESKEDELEMRE IRÁNYULÓ MEGELŐZÉSI RENDSZER GYENGESÉGEI I.

- Hiányos ismeretek (kutatások, felmérések, tanulmányok) a probléma magyarországi megnyilvánulásáról, a magyar áldozatok külföldi megjelenéséről, az érintettek számáról.
- Kevés átfogó ismeret a látenciáról, az áldozattá válás gyakoriságáról, jellegéről.
- Alacsony a vonatkozó bűncselekmények felderítési hatékonysága.
- Kevés az ismeret a kisebbségek áldozattá válásának kockázatáról, figyelemmel a kisebbségi problémákra.
- A vonatkozó egyezmények, jogszabályok intézményrendszere(ke)n belüli ismeretének hiánya.
- A vonatkozó, elérhető hazai és külföldi szakirodalom intézményrendszere(ke)n belüli ismeretének hiánya.

A GYERMEKPROSTITÚCIÓRA / EMBERKERESKEDELEMRE IRÁNYULÓ MEGELŐZÉSI RENDSZER GYENGESÉGEI II.

- Az intézményrendszere(ke)n belüli, illetve az intézményrendszerek közötti információáramlás nem elég hatékony, a probléma kezelésére nincs egységes szakmai protokoll.
- A problémára irányuló, célzott források hiányoznak.
- Az áldozatok számára nem állnak rendelkezésre kellő számban speciális szolgáltatások, a meglévő szolgáltatási rendszer alacsony intenzitású és nem kellően differenciált.

A GYERMEKPROSTITÚCIÓRA / EMBERKERESKEDELEMRE IRÁNYULÓ MEGELŐZÉSI RENDSZER GYENGESÉGEI III.

- Az áldozatok számára nem állnak rendelkezésre kellő számban és minőségben speciális programok, illetve a működő programok nem elérhetőek folyamatosan.
- Az elkövetők (áldozatból elkövetővé váltak) számára nem állnak rendelkezésre kellő számban és minőségben speciális programok, illetve a működő programok nem elérhetőek folyamatosan.
- A büntetések végrehajtásában nem érvényesül megfelelően, célzottan a problémára fókuszált bűnismétlés megelőzési szempontjainak érvényesülése.
- A jelzőrendszeri tagok között nem alakult ki a problémakörre fókuszált folyamatos egyeztetés és együttműködés.
- A problémakörben érintett állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek nem kellően erős felelőssége a jelenség értékelésben, a megelőzésben és visszaszorításban, nem rendelkeznek indokolt mértékű eszközrendszerrel.

A JELZŐRENDSZEREN BELÜLI SPECIÁLIS MUNKACSOPORTOK LÉTREHOZÁSA ERŐSSÉGEK I.

- A problémakörben érintett kormányzati, állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek körében a hatékony, célzott együttműködés regionális/helyi szinten való megvalósulása.
- A közös szükségleteket felismerteti az érintettek körében, probléma tudatosítása.
- Közös nyelv és közös vízió kialakítása és cselekvésbe fordítása az adott problémakörrel, kérdéssel kapcsolatban.
- Kormányzati, állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek országos szintű együttműködésének erősítése.
- A problémakörben érintett kormányzati, állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek által megfogalmazott ajánlások, cselekvési tervek a helyi szinten történő érvényesítése.

A JELZŐRENDSZEREN BELÜLI SPECIÁLIS MUNKACSOPORTOK LÉTREHOZÁSA ERŐSSÉGEK II.

- Ajánlások tétele jogszabályi változásokra.
- Ajánlások tétele intézményi együttműködésekre.
- A vonatkozó probléma felszámolására irányuló célkitűzések monitorozásra, megvalósítása, visszacsatolás az eredményekről, a megtett erőfeszítések elégtelenségéről, sikertelenségéről, a reflektív kontroll működtetése.
- Probléma-leltár készítése, a közös szükségletek felismerése az érintettek körében.
- Konkrét regionális/helyi szintű gyakorlatok kialakítása.
- Ajánlások tétele ellátási formák létrehozására.
- A közvélemény aktivizálása, pozitív irányú befolyásolása a probléma prevenciós céljai érdekében.

A JELZŐRENDSZEREN BELÜLI SPECIÁLIS MUNKACSOPORTOK LÉTREHOZÁSA EGYÜTTMŰKÖDÉSI VESZÉLYEI LEHETNEK I.

- A szakmai szándékoktól és elvárásoktól eltér a gyakorlati megvalósítás.
- Egyes szervezetek elégtelen elköteleződése diszfunkcionális hatást gyakorolhat.
- A szükséges források hiányoznak.
- Az elvárások nem igazodnak a realitásokhoz.
- Elmarad az együttműködési rendszer intézményesülése.
- A társágazatok eltérő szervezeti kultúrája és partikuláris érdekei felülírhatják a közös prevenciós célokat.
- Nincsenek konkrétumok az együttműködésben, a működés adminisztrációs folyamattá válik.
- Nem a megfelelő szereplők vannak jelen az együttműködésben vagy túl sok szereplő túl bonyolulttá teszi a folyamatot.

A JELZŐRENDSZEREN BELÜLI SPECIÁLIS MUNKACSOPORTOK LÉTREHOZÁSA EGYÜTTMŰKÖDÉSI VESZÉLYEI LEHETNEK II.

- Az együttműködésben nem érvényesül szükség szerint az anonimitás, a titoktartási kötelezettség, az információk biztonságos kezelése.
- Maga a munkacsoport megalakítása marad a cél, a tagok nem lépnek tovább az együttműködésben.
- Csak elméleti munkát végez, de nem tudja átültetni a napi ügyek megvalósításába.
- Csak egyedi ügyek megoldási fórumává válik, de nem épít módszertant és stratégiát.
- Nem tudja generálni az ellátó hálózat működésében a specialitások megjelenését.

JAVASOLT RÉSZTVEVŐK, ÁLLANDÓ MEGHÍVOTTAK

- gyermekjóléti alapellátási intézmények
- gyermekvédelmi szakellátási intézmények (kiemelten TEGYESZ, speciális gyermekotthonok, központi speciális gyermekotthonok, javítóintézetek)
- kormányhivatalok járási gyámhivatalai
- a megyei (fővárosi) rendőrkapitányság bűnmegelőzéssel foglalkozó szakembere, közrendvédelemmel foglalkozó szakembere
- a megyei (fővárosi) rendőrkapitányság bűnüldözéssel foglalkozó szakembere
- emberkereskedelem, párkapcsolati erőszak prevenciójában dolgozó szervezetek, egyházak

JAVASOLT RÉSZTVEVŐK, ÁLLANDÓ MEGHÍVOTTAK

- emberi jogi, esélyegyenlőségi területen tevékenykedő szervezetek, egyházak
- alacsonyküszöbű, ártalomcsökkentő programok, prostituáltak körében utcai szociális munkát végző szolgáltatások
- védett házakat működtető szervezetek, egyházak
- egészségügyi szervezet, kormányhivatalok népegészségügyi szolgálata
- igazságszolgáltatási szervezetek
- pártfogás szervezetei,
- áldozatsegítés szervezetei
- felsőoktatás

FELADATOK I.

- A szakterületi irányítás által kitűzött célokat közvetíti,
- kapcsolódik az országos programokhoz,
- országos hálózatként tapasztalatcserét biztosít,
- helyzetértékelést végez, segít a probléma nagyságrendjének felmérésében,
- feltérképezi a szükséges feladatokat,
- tájékoztatást ad a helyi problémákról, megoldásokról,
- helyi stratégiát dolgoz ki,
- javaslatokat fogalmaz meg a szakterületi irányítás számára,
- visszacsatolást végez a helyi és országos szintekhez,
- segít a helyi erőforrások mozgósításában,
- összehangolja a helyi szereplők tevékenységét,
- a közös szükségleteket felismerteti az érintettek körében,
- biztosítja az információáramlást, az információszolgáltatást,

FELADATOK II.

- segít megismerni és használni máshol bevált hazai és külföldi módszereket,
- egységes szakmai és módszertani szemléletmódot alakít ki,
- konkrét regionális / helyi szintű gyakorlatokat alakít ki,
- jó gyakorlatokat, programokat gyűjt össze, publikál,
- konkrét ügyekben tanácsadási lehetőséget biztosít,
- konkrét ügyek megoldására erőforrást mozgósít, összefog,
- nemzetközi ügyekben összekötő szerepet tölt be,
- részt vesz a szakemberek képzésében,
- szupervízori jellegű segítséget nyújt a problémakörben dolgozó szakemberek számára,
- generálja helyi szinten az ellátó rendszer bővülését vagy a meglévő ellátó rendszerben a speciális feladatok kialakítását (pl.: pszichológia, jogi támogatás, ellátás, stb.).

A GYERMEKPROSTITÚCIÓVAL ÖSSZEFÜGGÉST MUTATÓ „KÍSÉRŐ” ÁRTALMAK - SZERHASZNÁLAT

Az, hogy a szerhasználat a prostitúció oka vagy következménye, esetfüggő. A prostitúcióban érintettek többsége egy vagy több kábítószert használ, és a szer által okozott függés következtében a prostitúcióból való amúgy is nehéz kilépés lehetetlenné válik, főleg, ha gyermekekről beszélünk. Sajnálatos fejlemény, hogy a mindennapi szörnyűségek elviseléséhez a legtöbb prostituált élvezeti szereket fogyaszt. (...) Minderre azért van szükség, hogy képesek legyenek arra, hogy a futtatók, a kliensek, és a hatóság által gyakorolt erőszakot eltűrjék, és egyáltalán, a napi munkavégzéssel járó borzalmakat elviselni tudják.

A GYERMEKPROSTITÚCIÓVAL ÖSSZEFÜGGÉST MUTATÓ „KÍSÉRŐ” ÁRTALMAK - EGÉSZSÉGKÁROSODÁS

A szerhasználat és a prostitúció következtében a nőgyógyászati és nemi úton terjedő betegségek, valamint a tbc, hepatitis B és C, HIV és a mentális betegségek kockázata fokozott:

medencegyulladás, méhgyulladás, fehérfolyás, hüvelygyulladás és irritáció, hüvelyi vérzés, méhnyakrák, fizikai sérülések, például vágások, zúzódások, horzsolások, mozgásszervi sérülések

A GYERMEKPROSTITÚCIÓVAL ÖSSZEFÜGGÉST MUTATÓ „KÍSÉRŐ” ÁRTALMAK - KRIMINALIZÁCIÓ

- A prostitúcióban érintett gyermekek veszélyeztetettségének vizsgálata rámutatott arra, hogy a környezet és a család kriminalizációja és szerhasználata hatással van a gyermek fokozott veszélyeztetettségére. A gyermekek kriminális cselekményekben való részvétele közvetve vagy közvetlenül kíséri életüket kora gyermekkoruktól kezdve.
- A prostitúcióban veszélyeztetett gyermekek körében előfordul, hogy maguk is elkövetnek bűncselekményeket (kábítószer, vagyoni jellegű, erőszakos cselekmények)
- A prostitúcióban veszélyeztetett gyermekek körében előfordul, hogy maguk is elkövetnek kifejezetten a prostitúcióval kapcsolatos bűncselekményeket (egyszerre áldozatok, de pl. kerítésért vagy emberkereskedelem elkövetéséért felelnek).
- Vannak fiatalkorú elkövetők, akik nem áldozatok prostitúcióban, de elkövetőként megjelennek.

A GYERMEKPROSTITÚCIÓVAL ÖSSZEFÜGGÉST MUTATÓ „KÍSÉRŐ” ÁRTALMAK – MÁSODLAGOS VIKTIMIZÁCIÓ

Másodlagos viktimizáció: valaki ismételten áldozattá válik egy esetleges hatósági (rendőrségi, bírósági) eljárás során akkor, amikor újra és újra fel kell idéznie a traumatikus élményeket, amelyek őt érték.

Felidézni, többször elismételni a múltbeli bántalmazásokat, szexuális együttléteket (amelyek mind a szexuális kizsákmányolás egy-egy esetének tekintendők), ezzel kapcsolatban idegen személyek (nyomozók, ügyvédek, ügyészek, bírák...) kérdéseire válaszolni, sokszor ismerősök (rokonok) előtt, az eljárás során többször találkozni az elkövetőkkel – mindez komoly pszichés megterhelést jelent a korábban áldozattá vált gyerekek számára, amivel kapcsolatban a hatóságok nem tudnak valódi segítséget nyújtani.

4. FEJEZET

A SEGÍTSÉGNYÚJTÁS INTÉZMÉNYES LEHETŐSÉGEI

INTÉZMÉNYEK I.

- **Gyermekvédő Hívószám 36 80 630 155**
- **Áldozatsegítő Szolgálat https://www.kormanyhivatal.hu/hu/aldozatsegito-szolgalat-at**
- **Áldozatsegítő Központok**
  https://vansegitseg.hu/aldozatsegito_kozpontok
  http://aldozatsegitokozpont.im.gov.hu/drupal/
  https://vansegitseg.hu/
- **Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT)** www.bantalmazas.hu
- **Névtelen Utak Alapítvány,** www.nevtelenutak.com
- **Eszter Ambulancia (segítség szexuális erőszak áldozatainak)** www.eszteralapitvany.hu
- **Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület,** *www.fehergyuru.eu*
- **Patent Egyesület jogsegélyszolgálata,** www.patent.org.hu
- **KERET Koalíció segélyvonal, www.keretkoalicio.hu**
- **Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány,** www.ke-vonal.hu
- **NANE Egyesület, www.nane.hu**

INTÉZMÉNYEK II.

- **Kék Pont Alapítvány, www.**kekpont.hu
- **ERGO – Európai Regionális Szervezet, www.**ergo-net.hu
- **Baptista Szeretetszolgálat-** www.baptistasegely.hu
- **Barnahus https://barnahus.hu/**
- **IOM Budapest,** www.iom.hu
- **INDIT Közalapítvány,** http://www.indit.hu/kapcsolat/
- **Lehetőség a Családoknak 2005 Alapítvány,** http://csaomovar.hu/
- UNICEF Magyarország, https://unicef.hu/gyermekkereskedelem-elleni-kuzdelem
- **Traumaközpont**
- https://traumakozpont.hu/
- **Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács (NBT)**
- https://www.youtube.com/watch?v=kt2usP4ayo8
- https://www.youtube.com/watch?v=FPgy1U6x5Nk
- https://bunmegelozes.info/hu/cikk/europai-osszefogas-az-emberkereskedelem-elleni-fellepesert
- **Magyar rendőrség**

6. FEJEZET

A SEGÍTSÉGNYÚJTÁS INTÉZMÉNYI LEHETŐSÉGEI A GYERMEKVÉDELEMBEN

SPECIÁLIS ELLÁTÁS

Speciális ellátást kell biztosítani:

- a súlyos személyiségfejlődési, érzelmi élet- és impulzuskontroll-zavarokkal küzdő, illetve súlyos pszichotikus vagy neurotikus tüneteket mutató gyermek (a továbbiakban együtt: súlyos pszichés tüneteket mutató gyermek),
- a súlyos magatartási és beilleszkedési zavarokat vagy súlyos antiszociális viselkedésformákat tanúsító gyermek (a továbbiakban együtt: súlyos disszociális tüneteket mutató gyermek),
- az alkohol, drog és egyéb pszichoaktív szert használó gyermek (a továbbiakban: pszichoaktív szert használó gyermek) számára.
- A különleges és speciális ellátást együttesen kell biztosítani a különleges és speciális szükségletet egyidejűleg mutató gyermek (a továbbiakban: kettős szükségletű gyermek) számára.

SPECIÁLIS ELLÁTÁS

- a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló törvényben meghatározott szexuális szolgáltatásra felajánlkozás tilalmát megszegő gyermek (a továbbiakban: emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek) számára;

Központi speciális szükséglet:

- Súlyos neurotikus, pszichotikus állapot,
- súlyos erőszakos cselekmények elkövetése,
- pszichoaktív szerek használata,
- kettős szükséglet.

KÖZPONTI SPECIÁLIS GYERMEKOTTHON

A központi speciális gyermekotthonok országos hatáskörrel rendelkeznek, jelenleg ezen intézmények:

- EMMI Speciális Gyermekotthoni Központ Általános Iskola és Szakiskola
  - Esztergomi Gyermekotthona leányok számára (64 férőhely)
  - Kalocsai Gyermekotthona fiúk számára (48 férőhely)
  - Zalaegerszegi Gyermekotthona fiúk számára (48 férőhely)
- EMMI Rákospalotai Javítóintézete és Központi Speciális Gyermekotthona
  - központi speciális gyermekotthon leányok számára (24 férőhely)
  - ezen belül lehetséges anya-gyermek együttes elhelyezés is
- Károlyi István Gyermekközpont (Fót)
  - központi speciális gyermekotthon fiúk számára (32 férőhely)

EMBERKERESKEDELEM FELTÉTELEZETT ÁLDOZATÁVÁ VÁLT GYERMEK STÁTUSZÁNAK VÁLTOZÁSA A SZABS. TV. ALAPJÁN

„Tizennyolcadik életévét be nem töltött személy szexuális szolgáltatásra nem ajánlkozhat fel.”

„szexuális szolgáltatásra felajánlkozás tilalmát megszegő gyermek”

gyermekprostitúció áldozata

AZ EMBERKERESKEDELEM ÁLDOZATAINAK KIZSÁKMÁNYOLÁSA ELLENI FELLÉPÉS ÉRDEKÉBEN SZÜKSÉGES EGYES TÖRVÉNYEK MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ 2020. ÉVI V. TÖRVÉNY

1) Az EMMI miniszter kijelölt speciális gyermekotthonokat, melyek területi illetékesség alapján fogadják be az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermeket.

- A területi illetékesség a rendőrség munkájára vonatkozik (hol intézkedik a rendőr, hol találta meg az áldozatként kezelendő 18 év alatti személyt).

2) Az általános védelmi intézkedés alkalmazásakor a rendőrség határozattal elhelyezi és beszállítja a területileg illetékes kijelölt speciális gyermekotthonba az általa megtalált / rendőri eljárás során feltalált, az emberkereskedelem áldozatának vélelmezett gyermeket. Ilyen áldozatnak minősített gyermek lehet családban élő 18 év alatti és gyermekvédelmi gondoskodásba került (nevelésbe vett, ideiglenes gondozási hellyel rendelkező) 18 év alatti személy is.

3) A kijelölt speciális gyermekotthonban a rendőrség által áldozatnak vélelmezett gyermek 60 napig kap elhelyezést – jogszabályi előírás alapján biztonságot nyújtanak neki és mielőbbi terápiás megsegítést kap. Ezen idő alatt lehet és kell a megyei gyermekvédelmi szakértői bizottságnak megvizsgálnia a gyermeket, és szakmai véleményt készítenie róla.

4) A rendőrségi határozat alapján a gyermek lakcíme szerint illetékes gyámhivatal folytat eljárást – ennek keretében kéri a gyermekvédelmi szakértői bizottság véleményét is. Az eljárás végén születő gyámhatósági döntés határozza meg a gyermek további sorsát (státuszát, elhelyezését stb.).

RÉGI ÉS ÚJ FELADATOK

- **I. Régi**
- A **gyakorlatban találkoztunk**, **találkozunk** ilyen esetekkel: a rendőrség szállít be, helyez el ideiglenes hatályú elhelyezéssel gyermeket
- döntően befogadó gyermekotthonok működéséhez kapcsolódik,
- prostitúcióban érintett gyermekek kerülnek a gyermekvédelmi szakellátásba nevelésbe vétel során (befogadó gyermekotthon, gyermekotthon és speciális gyermekotthon gondozottjai között jellemzően),
- gondozásba került gyermekek (nagyobb számban lányok) kerülnek kapcsolatba ilyen bűnözői körökkel.
- **II. Új**
- **Új típusú feladat** a speciális gyermekotthonok számára: 60 napos időtartamban fogadja be, a rendőrség által elhelyezett, illetve beszállított gyermeket a kijelölt speciális gyermekotthon.
- A két hónapos időkeret lényegesen rövidebb, mint az alapfeladat-ellátásban az átlag 2-3 vagy még több évre tervezett szükségletek szerinti ellátás biztosítása.
- Nem csak nevelésbe vett gyermekek befogadás a feladat, hanem családból is érkeznek gyermekek, ami a törvényes képviselet vonatkozásában az ismert és bejáratott működéshez képest más.
- Nagy hangsúly helyeződik a biztonság, védelem biztosítására és a terápia lehető legrövidebb időn belüli megkezdésére.

ÁLTALÁNOS VÉDELMI INTÉZKEDÉS I.

2020. évi V. törvény az emberkereskedelem áldozatainak kizsákmányolása elleni fellépés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról

Általános védelmi intézkedés (2020. július 1.) (Gyvt.-be épül be, Gyvt. 76/B. §)

„A **rendőrség** az **emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek** védelmében

a) **a családjában nevelkedő gyermeket ideiglenes hatállyal** elhelyezi az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek ideiglenes befogadására **kijelölt speciális gyermekotthonban**, vagy

b) az ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy **nevelésbe vett gyermeket** az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek ideiglenes befogadására **kijelölt speciális gyermekotthonba szállítja**,

és azonnal végrehajtható **döntéséről értesíti a gyámhatóságot**.”

ÁLTALÁNOS VÉDELMI INTÉZKEDÉS II.

Ha a **helyszínen kétséget kizáróan megállapítást nyer**, hogy a szexuális szolgáltatásra felajánlkozás tilalmát megszegő személy a tizennyolcadik életévét nem töltötte be:

- szabálysértési eljárás megindításának vele szemben nincs helye.
- Ha a tényállás tisztázásához szükséges, előkészítő eljárásban tanúként kell meghallgatni.
- A rendőrség a szexuális szolgáltatásra felajánlkozás tilalmát megszegő személy védelmében azonnal végrehajtható általános védelmi intézkedést hoz.”

„A speciális gyermekotthon **legfeljebb 60 napra befogadja** a rendőrség általános védelmi intézkedése alapján a fővárosi, megyei / országos gyermekvédelmi **szakértői bizottság véleménye hiányában** is

a) az ideiglenes hatállyal elhelyezett, továbbá

b) a már nevelésbe vett és ideiglenes gondozási hellyel vagy gondozási hellyel rendelkező

gyermeket **a gyermek biztonsága és azonnali terápiában való részesítése érdekében**.”

KIJELÖLT SPECIÁLIS GYERMEKOTTHONOK 2020. JÚLIUS 1. NAPJÁTÓL

- EMMI Speciális Gyermekotthoni Központ, Általános Iskola és Szakiskola **Kalocsai Gyermekotthona** - **fiúgyermekek** befogadása és **ellátása az ország teljes** területéről
- EMMI Speciális Gyermekotthoni Központ, Általános Iskola és Szakiskola **Esztergomi** Gyermekotthon - **leánygyermekek** befogadása és ellátása **Pest megye, Nógrád megye, Heves megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye** területéről
- Kossuth Lajos Gyermekotthoni Központ és Általános Iskola **Kornis Klára Gyermekotthon**a - **leánygyermekek** befogadása és ellátása **Budapest, Komárom-Esztergom megye, Veszprém megye, Vas megye, Győr-Moson-Sopron megye** területéről
- Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ **Szigetvári Speciális Gyermekotthon - leánygyermekek** befogadása és ellátása **Zala megye, Somogy megye, Baranya megye, Tolna megye, Fejér megye** területéről
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat **Speciális Gyermekotthon**a - **leánygyermekek** befogadása és ellátása **Jász-Nagykun-Szolnok megye, Bács-Kiskun megye, Csongrád megye, Békés megye, Hajdú-Bihar megye** területéről

BIZTONSÁGOT NYÚJTÓ ELHELYEZÉST KÖVETŐEN SZÜKSÉGES FELADATOK

- egészségügyi ellátás biztosítása,
- az áldozatazonosítás és áldozatvédelem érdekében az EKAT rendszerben való lejelentés, adatszolgáltatás jogszabályban meghatározott feladata a kijelölt speciális gyermekotthonnak is,
- krízisintervenció, azonnali terápiában részesítés,
- hatósági eljárásokban közreműködés,
- rendőrségi eljárásokban való közreműködés.

SPECIÁLIS INTÉZMÉNYI ELLÁTÁS ALAPJAI

Mit lehet tenni? – Milyenek legyenek az intézmények?

- strukturált terápiás hatású szakmai programmal rendelkező
- ezen belül speciális programokkal rendelkező
- differenciált, terápiás hatású, célzott szolgáltatásokat nyújtó
- korrekciós kapcsolatokat biztosító
- felzárkóztató, önálló életre felkészítő, személyességet biztosító közösségekre
- szilárd értékrendszert közvetítő
- élményeket nyújtó
- az egyes intézményeknek a problémákra és a korosztály igényeire fókuszáló szolgáltatásprofilú

SEGÍTŐ REAKCIÓI

Ami a megfelelő reagálást segíti – a segítő reakció

Alapelv: Higgy neki és támogasd őt feltétel nélkül!

Biztosítsd arról, hogy *megérted*, és hogy *számíthat rád.*

Ne reagálj *szélsőségesen*, ne fenyegesd az elkövetőt*!*

A gyermeknek *nyugodt* és *biztonságot nyújtó* védelmezőre van szüksége.

Ne vádold a gyermeket, *ne ijesztgesd* az esetleges félelmetes következményekkel se!

A gyermeket mindenekelőtt meg kell nyugtatnod, biztosítanod kell a támogatásodról.

Ne áraszd el a gyermeket, ne „fojtogasd” saját érzéseiddel!

Ha egyértelmű, hogy erőszak vagy visszaélés történt, tegyél feljelentést és fordulj szakemberhez, akitől a gyermek további segítséget kaphat!

Tartsd tiszteletben a gyermek intimitását! Ne beszélj sokaknak arról, ami vele történt, ne hagyd, hogy mások kérdezgessék, ne beszélj másokkal a történtekről a gyermek előtt!

A FELADATELLÁTÁS SORÁN EGYÜTTMŰKÖDŐ SZERVEZETEK, HATÓSÁGOK, SZEMÉLYEK A KIJELÖLT SPECIÁLIS GYERMEKOTTHON SZEMPONTJÁBÓL

- A rendőrséggel – beszállítás / ideiglenes hatályú elhelyezés előkészítése és végrehajtása, továbbá nyomozati munka elősegítése során
- A gyámhivatallal – gyámhivatali megkeresésre tájékoztatás nyújtása, a kapcsolattartás szabályozásának, újra szabályozásának vagy módosításának kezdeményezése
- Szülővel / törvényes képviselővel / gyermekvédelmi gyámmal, eseti gyámmal – kapcsolatfelvétel, kialakítás és fenntartás, ügyintézés, a gyermek kapcsolattartásának biztosítása a szülővel/törvényes képviselővel/ gyermekvédelmi gyámmal, eseti gyámmal
- Egészségügyi intézménnyel /~ekkel – a gyermek számára szükséges szűrés, kivizsgálás, kezelés biztosítása érdekében
- Megyei / fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottsággal – a gyermek vizsgálata, szükséglet megállapítása érdekében vélemények, javaslatok elkészítése és megküldése
- A gyermek ügyében eljárni illetékes területi gyermekvédelmi szakszolgálat munkatársaival – kapcsolatfelvétel és fenntartás, ügyintézés
- Gyermekjogi képviselővel – gyermeki jogok érvényesítésének védelme, képviselete érdekében

A GYERMKEKBARÁT IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Az Európa Tanács 2010-es irányelve – megerősítve a korábbi egyezmények alapvetéseit - a gyermekbarát igazságszolgáltatást úgy definiálja, hogy az

> „egy olyan igazságszolgáltatási rendszert jelent, amely garantálja, tiszteletben tartja és hatékonyan érvényre juttatja valamennyi gyermeki jogot az elérhető legmagasabb színvonalon, az alapelvek szem előtt tartásával és a gyermek fejlettségének, érettségi fokának és az ügy körülményeinek figyelembevételével. Így a gyermekbarát igazságszolgáltatás jellemzői különösen az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés, a gyermek életkorának megfelelő, gyors, az emberi méltóságot tiszteletben tartó, a gyermeki jogokat elismerő és figyelembe vevő rendszer, melyben érvényre jut a gyermek joga az eljárásban való részvételre, az eljárás megértésére, a magán- és családi életének tiszteletben tartására és a méltóságára.”

A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓD MEGÁLLAPÍTÁSA ÉS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

Külön döntés nélkül különleges bánásmódot igénylő személynek minősül (a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény [Be.] 82. §):

a) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy,

b) a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvényben meghatározott fogyatékos személy, és az is, aki ilyennek minősülhet, valamint

c) a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény sértettje.

KÜLÖNLEGES HELYISÉG (KÜLÖNLEGES MEGHALLGATÓ SZOBA) ALKALMAZÁSA I.

- 2011-ben a gyermekbarát igazságszolgáltatás évében bevezetett ún. gyermekmeghallgató szobák a 2018. évtől kiterjesztett értelmezéssel (a 2017. évben hatályba lépett új Büntetőeljárási törvénnyel összhangban) új elnevezéssel, új szabályozás alapján működnek.
- A különleges bánásmódot igénylő személy részvételét igénylő eljárási cselekmény elvégzésére szolgáló rendőrségi helyiség kialakításáról, működtetéséről és a használata ellenőrzéséről szóló 13/2018. (VI. 12.) IM rendelet alapján a különleges bánásmódot igénylő személy részvételét igénylő eljárási cselekmény elvégzésére szolgáló rendőrségi helyiséget (a továbbiakban: különleges helyiség) a rendeletben meghatározott követelményeknek megfelelően kell kialakítani.

KÜLÖNLEGES HELYISÉG (KÜLÖNLEGES MEGHALLGATÓ SZOBA) ALKALMAZÁSA II.

- A különleges helyiség indokolt esetben annak biztosítására is használható, hogy a különleges bánásmódot igénylő személy az eljárási cselekmény helyszínén - különösen az eljárási cselekmény elvégzésére történő várakozás során - a büntetőeljárásban részt vevő más személlyel ne találkozzon.
- A különleges helyiséget úgy kell kialakítani, berendezni, felszerelni, hogy az életkortól és nemtől függetlenül igazodjon a különleges bánásmódot igénylő személyek szükségleteihez, elősegítse jogaik gyakorlását, kötelezettségeik teljesítését, erősítse lelki és fizikai biztonságérzetüket.
- A különleges helyiségben kép- és hangfelvétel készítésre és rögzítésére alkalmas technikai eszközöket biztosítani kell.
- A különleges helyiség a 13/2018. (VI. 12.) IM rendeletben meghatározottaktól eltérő célra nem használható, és abban nem helyezhető el olyan bútor, irodaeszköz, irodaszer vagy más tárgyi eszköz, ami veszélyezteti vagy nem közvetlenül szolgálja a rendeletben foglaltak megvalósulását.

KÜLÖNLEGES HELYISÉG (KÜLÖNLEGES MEGHALLGATÓ SZOBA) ALKALMAZÁSA III.

A különleges helyiséget a rendelet mellékletében meghatározott szakmai követelmények szerint kell kialakítani:

- A különleges helyiségnek legalább 2,5 méteres belmagasság mellett minimum 13 m2 alapterületűnek kell lennie.
- A különleges helyiség bejáratát - ha a szoba olyan épületrészben van, illetve olyan folyosóról nyílik, ami az ügyfélforgalom számára nyitott, vagy ahol terheltek akár átmenetileg tartózkodhatnak - hangszigeteléssel kell ellátni.
- A rendeletben foglalt követelményeknek való megfelelést berendezési tárgyak, bútorok, függöny, valamint játszósarok kialakításával kell biztosítani. Ennek során úgy kell eljárni, hogy a helyiség falszíne, a függönyök és bútorok színe nyugtató, otthonos hatást keltsen, és nélkülözze a figyelmet elvonó díszítéseket, képeket, mintákat. A bútorzat tartalmazzon egy, a jegyzőkönyvvezetéshez munkaállomásként használt íróasztalt a hozzá tartozó irodai székkel, egy legalább 2 személyes kanapét, dohányzóasztalt és legalább egy gyermekszéket. A játszósarokban elhelyezhető játszószőnyeg, valamint egy darab nyitott szekrény a gyermekek életkori sajátosságaihoz és mindkét nem igényeihez igazodó játékokkal, foglalkoztató eszközökkel. Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését.

ÁLDOZAT AZONOSÍTÁS

Az emberkereskedelem áldozatai azonosításának rendjéről szóló 354/2012. (XII.13.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatót azonosítást végző szervként jelölik meg.

Az azonosítás az emberkereskedelem elleni küzdelem releváns kormányzati és civil szerveit összekapcsoló IT platform (EKAT).

A személyes gondoskodást nyújtó intézményeknek, így a gyermekvédelmi szakellátási intézményeknek is, a 2018. év folyamán ki kellett jelölni azokat a szakembereket, akik az áldozatazonosításban részt vesznek és az erre irányuló felkészítő képzések a feladatokról tájékoztatást kapnak.

Az azonosítás elsődleges célja, hogy az emberkereskedelem áldozatai a szükséges ellátásokat haladéktalanul megkapják (áldozatsegítés, intézményi elhelyezés, egészségügyi ellátások, hatósági intézkedések, stb.).

JÓ GYAKORLATOK BEVEZETÉSE

- Milyen programok zajlanak már jelenleg az intézményben, ezekhez az új program hogyan illeszkedik, illetve hogyan illeszkedik az intézmény szakmai programjához?
- Mire van igény?
- Mire van kapacitás?
- Mire van forrás?

JÓ GYAKORLATOK BEVEZETÉSE

- A programot szervezheti belső és külső munkatárs is. Mindkét esetben fontos, hogy meg kell győződni arról, hogy a programot vezető kompetens, megfelelő tapasztalatokkal rendelkezik (referenciák).
- A program kiválasztásához és intézményi adaptációjához fontos a program előzetes megismerése az intézmény vezetői, illetve az ezért felelős munkatársai által (pl.: pszichológus, fejlesztő pedagógus, terapeuta, a programhoz kapcsolható csoportnevelő stb.).
- Amennyiben nincs kiválasztás, hanem a programok ad hoc módon kerülnek bevezetésre, akkor lehetséges, hogy nem az intézmény szakmai tevékenységéhez illeszkednek, hogy egy időben túl sok, azonos célokért, azonos módszerekkel dolgozó program működik párhuzamosan ugyanarra a célcsoportra vonatkozóan, így azok kiolthatják egymást.

JÓ GYAKORLATOK BEVEZETÉSE

- A program bevezetésének megtervezése alapvetően szükséges, mely a vezetők, illetve az ezért felelős munkatársak feladata. Ha nincs pontos tervezés a program bevezetésében és működési feltételeinek kialakításában, az a program hatékony megvalósulását, elfogadottságát, intézményesülését akadályozhatja.
- A programokat az intézmény szakmai profiljához, az ellátottak jellemzőihez igazítva kell megtervezni, szükség szerinti mértékben és módon adaptálni. Ha nincs adaptáció, az a program hatékony megvalósulását, elfogadottságát, intézményesülését akadályozhatja.
- A programot lehetőség szerint minden szakmai munkakörű munkatársnak meg kell ismernie (beleértve a gyermekfelügyelőket, gyermekvédelmi asszisztenseket is), akkor is, ha ő közvetlenül nem vesz részt a programban. Egy adott intézményen belül akkor is fontos, hogy ismerjék meg a munkatársak a programot, ha az adott esetben közvetlenül az ő csoportjában lévő gyermeket nem is érinti.

JÓ GYAKORLATOK BEVEZETÉSE

- A program intézményben történő bevezetése előtt fontos, hogy a munkatársak értsék, hogy az miről szól, miért pozitív a megjelenése, milyen feltételek kellenek hozzá, milyen hatással lehet a gyermekekre, hogyan érintheti ez az ő munkájukat.
- Fontos, hogy a bevezetésre kerülő program szervezetten legyen előkészítve, pontosan meg legyen határozva az, hogy ki vesz részt rajta és ki nem vesz részt rajta, a programok zárt, vagy nyitott csoportként működnek, stb., a programok hány alkalommal, milyen időtartamban kerülnek megrendezésre, milyen eszközök szükségesek a program bevezetéséhez és fenntartásához. Fontos, hogy a programok megvalósításához megfelelő tárgyi eszközök álljanak rendelkezésre.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

